

Inhoudelijke verantwoording

Naam (organisatie):	Stichting Zora
Adres:	Burgtstraat 3
Postcode/Plaats:	6701 DA Wageningen
Contactpersoon:	P van Tuyll
Telefoon/mobiel:	06-51859934
E-mail:	info@stichtingzora.org
Titel project:	Documentaire 'Birsen Basar, niet meer onzichtbaar' (werktitel)
Projectperiode:	Van 1.06.2011 Tot 31.03.2013

1. Doel en beoogde resultaten

Met de documentaire wilden wij meer bekendheid geven aan autisme en in het bijzonder autisme in een andere cultuur. Door de kijker een beeld te geven over autisme hoopten wij dat mensen zich meer open stellen voor anderen die zich 'raar' gedragen en hen met andere ogen bekijken. Iedereen heeft mensen in zijn omgeving die een vorm van autisme hebben, alleen zijn zij zich er vaak niet van bewust. Hierdoor ontstaan negatieve reacties; de persoon met autisme wordt gezien als verwaand of verwend.

De doelgroep was breed gedefinieerd, het algemene Nederlandse publiek. Omdat Birsen een Turkse achtergrond heeft wilden wij met deze film de Turkse gemeenschap in het bijzonder aanspreken. Verder hoorden bij de doelgroep jong volwassenen met autisme, hun omgeving en hulpverleners.

Voor de distributie van de DVD en het organiseren van vertoningen hadden een aantal organisaties aangegeven hieraan mee te zullen helpen (NVA, MEE Nederland, St. Ovaal, ...)

2. Resultaten

Korte samenvatting van de film

De film 'Birsen' is een portret van Birsen Başar en haar pogingen om een weg te vinden in de Nederlandse en Turkse samenleving. De film neemt ons mee in Birsens huidige leven; thuis, op haar werk, met vrienden en bij het geven van presentaties. Birsen blikt samen met haar moeder terug op haar jeugd. Haar moeder vertelt openhartig over hoe moeilijk deze periode was, voor Birsen en voor haarzelf. Birsen bezoekt haar oude huisarts en praat met hem over haar hulpverlening en wat ze daarin heeft gemist. Tijdens de presentaties, onder andere aan een groep Turkse vrouwen, zien we een sterke vrouw die zich bloot durft te geven. Tegelijkertijd blijft zij het moeilijk vinden om sociale contacten te leggen en zich thuis te voelen in zowel de Nederlandse als de Turkse gemeenschap. Ze twittert; "Waarom kan ik wel een tv-show regelen en niet socialiseren met meisjes. Ik wou dat het andersom was."

Meer begrip?

Met de film wilden wij meer begrip voor mensen met autisme creëren. De reacties op de film tonen aan dat dit doel bij de kijkers bereikt wordt. Ze zijn onder de indruk van Birsens verhaal en dat van haar moeder. Mensen met autisme van verschillende leeftijden, maar met name jongeren, vertellen ons dat ze zich herkennen in Birsens verhaal. Ze zien haar verhaal als een vertegenwoordiging van wat zij zelf hebben meegemaakt. Ook bij ouders van kinderen met autisme is veel herkenning. 'Het algemene publiek' krijgt een indruk van hoe een leven met autisme eruit ziet. Uit reacties hebben wij begrepen dat zij aan het begin van de film deels nog denken dat het om een verwend kind gaat, maar naarmate het verhaal vordert, zien dat er meer aan de hand is.

Distributie

De distributie van de film is nog in volle gang. Ongeveer 600 mensen waren aanwezig bij vertoningen tijdens de autismeweek, mensen hebben de film bekeken op het digitale kanaal Hollanddoc en 150 organisaties en opleidingen hebben de DVD besteld. Bij punt 3 volgt een uitgebreide omschrijving van de distributie.

Media

In de media is uitgebreid aandacht besteed aan de film en aan het onderwerp autisme in de Turkse samenleving. Hieronder volgt een lijst met kranten, tv en radioprogramma's:

- [EenVandaag](#)
- NRCNext
- [Radio 1 Gids.fm](#)
- [Radio 3fm Giel](#)
- [Omroep Brabant](#)
- [StadsTv Breda](#)
- [Breda Vandaag](#)

Naast de reguliere media hebben verschillende mensen op hun blog de film aangekondigd, of erover geschreven, en is er regelmatig over geschreven in de sociale media, vooral rond de officiële première van de film, die samenviel met de jaarlijkse Autismeweek.

Leerpunten uit het project?

1. Tijdens het maken van de film bleek het moeilijker dan wij hadden verwacht om de Turkse samenleving in beeld te brengen. Ten eerste willen Turkse mensen vaak niet gefilmd worden en praten over mensen met een beperking. Het is nog steeds een taboe. Ten tweede had de hoofdpersoon Birsen Basar tijdens de opname periode weinig contact met haar Turkse familie. De afgelopen maanden heeft zij echter steeds meer contact met de Turkse gemeenschap. Ook tijdens de première van de film waren mensen uit de Turkse gemeenschap aanwezig. Een volgende keer zouden wij nog eerder beginnen met contact leggen met de Turkse gemeenschap en er nog meer tijd in steken.

2. Er is veel media-aandacht geweest in de jaarlijkse autismeweek voor de film. Dat is heel mooi, maar het verhaal dat de media naar buiten bracht vonden wij soms te eenzijdig, alsof het hebben van autisme alleen maar een probleem is als je onderdeel uitmaakt van de Turkse gemeenschap. Ons is daarbij duidelijk geworden dat wij wellicht een explicietere boodschap naar de media toe hadden kunnen formuleren, bijvoorbeeld in het persbericht en op onze website, om zo meer controle te houden over de berichtgeving.

3. Distributie

Om zoveel mogelijk mensen te bereiken hebben wij getracht aan te sluiten op de actualiteit en de film op 2 april 2013 (Wereldautismedag) in première laten gaan in Breda. De première hebben wij samen georganiseerd met MEE West Brabant, Steunpunt Autisme Breda en het filmhuis in Breda Chasse Cinema. Gezamenlijk met die organisaties is een landelijk persbericht verspreid. De première was volledig uitverkocht, er waren 200 mensen en Stads Tv Breda was aanwezig. In de autismeweek was er veel aandacht in de media voor autisme en waren er in het hele land activiteiten rondom dat thema. We hebben met zoveel mogelijk organisaties contact opgenomen en hen aangeboden de film te vertonen, wat in verschillende steden tot een openbare filmvertoning heeft geleid (zie hieronder). Het vertonen van de film hebben we voor iedereen gratis mogelijk gemaakt, er hoeft alleen 10 Euro voor de DVD betaald te worden. Bij de meeste vertoningen was de toegang gratis, alleen filmhuizen vroegen de bezoekers om entree. Birsen zelf heeft een groot netwerk via sociale media en op die manier veel mensen bereikt.

Overzicht

Ruim 5.000 mensen hebben de trailer bekeken fairbeeldproducties.nl/birsen

In de autismeweek van 30 maart tot 6 april waren er vertoningen in het hele land, onder andere bij:

Première in Breda met 200 mensen

Filmhuis Alphen aan de Rijn

Filmhuis Cavia in Amsterdam

AIC Woerden

Fontys Hogescholen

Hogeschool Plantijn in Antwerpen

Steunpunt Autisme Nijmegen

Mondriaan met 160 mensen

In totaal ongeveer 600 mensen.

Televisie uitzending

Hollanddoc24

De film werd herhaaldelijk uitgezonden tijdens de Autismeweek van 30 maart tot 6 april op het digitale kanaal van Hollanddoc 24

NTR

Zaterdag 29 juni om 16.10 gaat de NTR de documentaire uitzenden op Nederland 2.

Dvd's

Op het moment van deze rapportage hebben 150 individuen en organisaties de DVD besteld (zorginstellingen, hogescholen, begeleid woonprojecten, gemeenten, opleidingen, lokale en regionale MEE organisaties, Autisme Informatie Centra, psychologen). De organisaties die een aanbevelingsbrief voor de film hebben geschreven, hebben binnen hun netwerk promotie gemaakt voor de film. Zo zijn er ondertussen veel bestellingen van regionale MEE organisaties, de NVA verkoopt de DVD via hun website en Koninklijke Kentalis is aan het kijken of ze de film in een opleidngstraject kunnen opnemen. Wekelijks komen er nieuwe bestellingen binnen.

4. Veranderingen

Het maken van de film duurde een aantal maanden langer dan verwacht. Dit kwam omdat het moeilijk was om de Turkse samenleving in beeld te brengen en een hulpverlener te vinden die voor de camera wilde. Daarom hebben wij aan het NSGK en de andere subsidiegevers toestemming gevraagd om uitstel van een aantal maanden. Dit heeft ertoe bijgedragen dat wij de betreffende personen toch nog konden filmen.

Financieel was er ook een aantal wijzigingen. In eerste instantie hadden wij minder inkomsten dan verwacht omdat de Mutsaersstichting 500 Euro heeft bijgedragen in plaats van de oorspronkelijk toegezegde 3.000 Euro. Om de film alsnog te kunnen maken hebben wij op een aantal posten in de postproductie van de film bespaard. De vertaling Turks-Nederlands is goedkoper gedaan door een aantal vrijwilligers (tegen een kleine vergoeding). En de muziek werd door de componist tegen een lagere vergoeding uitgevoerd. Een onverwachte uitgave waren twee extra draaidagen en daardoor ook twee extra montagedagen.

Wat ging echt goed bij het project?

Om meer begrip voor autisme te bereiken en mensen te raken met de film was het plan om een emotioneel geladen product te maken. Daarin zijn we geslaagd, vooral door de directheid en eerlijkheid van de hoofdpersoon Birsen en de openhartige gesprekken met haar moeder.

Een groot succes is de enorme aandacht die de film genereerde voor autisme bij een jonge Turkse vrouw, in de reguliere media en de sociale media. Dit is enerzijds te danken aan Birsens inzet en haar netwerk, en anderzijds aan de vraag die er bestaat naar informatie over het onderwerp. Dit verklaart het grote aantal DVD bestellingen van diverse organisaties. De première was volledig uitverkocht en op laatst moesten er stoelen bijgezet om iedereen naar binnen te kunnen laten.

Wat ging er mis?

Wat minder gelukt is dan verwacht was het in beeld brengen van de Turkse samenleving. Ondanks vele pogingen van onze kant om Turkse mensen te filmen, wilden zij nauwelijks in beeld. Dit komt omdat Turken niet graag publiekelijk praten over persoonlijke gebreken of beperkingen. Op het laatst mochten wij nog wel een presentatie van Birsen aan een groep Turkse vrouwen filmen. Wij en Birsen zien deze film dan ook als een begin. Hopelijk leidt het vertellen van Birsens verhaal en haar moeders verhaal ertoe dat meer mensen uit de Turkse samenleving durven te praten over zichzelf, als ze een beperking hebben, of over hun kinderen.

5. Publiciteit voor fondsbijdragen

Aan de fondsen is op diverse plekken aandacht besteed door vermelding van de namen van de fondsen. In het persbericht dat landelijk verspreid is voor de première van de film, op de flyer voor de première, op de website van de distributeur en de website van de filmmakers, op de algemene flyer en de poster van de film, op de Dvd-hoes in de aftiteling van de film. Op sommige websites van derden is dit overgenomen.

6. Reacties van kijkers

Wij hebben ontzettend veel leuke en hartverwarmende reacties gekregen, via twitter en in de mail. Hier een aantal reacties:

“Mijn complimenten voor de film. Vanavond samen met mijn kinderen gekeken en zo herkenbaar. Mijn zoon heeft ook klassiek autisme, gecombineerd met ADHD, en ook hij herkende heel veel, terwijl hij pas 10 jaar is. Voor mij als ouder was vooral de eeuwige "strijd" tegen de buitenwereld heel herkenbaar en de continue afwijzing door de buitenwereld. Als autist geaccepteerd worden zoals je bent, met alle mooie kanten en moeilijke kanten, blijft in de huidige maatschappij een probleem. Ook voor de hulpverlening. Mocht je nog eens met dit onderwerp iets gaan doen, dan denk ik dat mijn zoon graag zou willen meewerken.

Tot tranen geroerd,”

E-mail van een vader met zoon met autisme.

“Hier in Eindhoven bij Fontys zitten ruim 60 studieloopbaanbegeleiders docenten en decanen ademloos naar de film te kijken. Prachtige documentaire.”

E-mail van een docent van Fontys Hogescholen

Twitter berichten

“[@autistic_birsen](#) Indrukwekkende documentaire op [@HollandDoc](#): [#autisme](#) [#cultuurverschillen](#) [#empowerment](#) & tekortschietende hulpverlening [#yam](#)”

“Van een zeer bijzondere middag, afspraken nu net de docu van [@autistic_birsen](#) WAUW! Wat een krachtige vrouw!! Wat een parel van een docu!!”

“Hele familie heeft gekeken naar Film [#Birsen](#), over [@autistic_birsen](#). [#Document24](#) veel herkenning en tranen van ontroering. [#topper](#) [#yam](#)”

De documentaire over [@autistic_birsen](#) is eindelijk een film waarin normaal begaafde jongeren met ASS zich kunnen herkennen. Is belangrijk!

7. Opmerkingen

Niet alleen autisme maar ook veel andere beperkingen zijn taboe binnen allochtone gemeenschappen. Het is belangrijk om veel aandacht te besteden aan voorlichting voor deze groepen. De 'reguliere' hulpverleningsorganisaties hebben vaak weinig contact en toegang tot deze gemeenschappen. Het is dan ook interessant om buiten de reguliere paden te kijken. Mensen als Birsen Basar kunnen daarin een voortrekkersrol vervullen. Sinds begin van dit jaar geeft Birsen bijvoorbeeld ook regelmatig presentaties aan Turkse groepen, in bijvoorbeeld moskeeën en buurthuizen.

Financiële verantwoording

Naam project: Documentaire 'Birsen, niet meer onzichtbaar' (werktitel)

Naam uitvoerende organisatie: Stichting Zora

Uitgaven	Volgens begroting	Definitieve uitgaven
	Inclusief 19% BTW	Incl. 19 of 21% BTW
Onderzoek en Productie		
Onderzoek	1071	1071,00
Productie	3570	3285,00
Kantoor	357	437,95
Opnames		
Camerapersoon	4284	5010,00
Geluidspersoon	4284	5010,00
Huur ENG set	3570	4175,00
Reiskosten	595	870,79
Montage		
Editor	5712	6438,00
Huur Edit Set	3808	4301,50
Vertaler	1190	200
Ondertiteling	1190	1191,85
Muziek	1190	400
Audio- en beeldnabewerking	2380	1825,89
Onvoorzien	3570	
Totaal uitgaven	36771	34216,98

Inkomsten	Volgens begroting	Definitieve inkomsten
Eigen bijdrage organisatie	771	716,98
Eigen bijdrage deelnemers/ouders		
Bijdragen fondsen, te weten		
- NSGK	15.000	15.000
- Pro Juventute	18.000	18.000
- Mutsaersstichting	3.000	500
Totaal inkomsten	36.771	34.216,98

Samenvatting		
Totaal inkomsten	+ 36.771	+ 34.216,98
Totaal uitgaven	- 36.771	- 34.216,98
Totaal tekort/overschot	= 0	= 0